

Pályaválasztásról — időben

Sokoldalú képzést ígérnek

Az általános iskola elvégzése előtt álló gyerekek pályaválasztásának nehéz döntéséhez nyújtott segítséget széles körű biztositva, az érdeki önkormányzat, illetve a város igazgatói munkaközössége, mikor kedden este szülői értekezletet hívott össze.

A megjelent tizenkilenc középfokú intézmény képviselőit és a szülőket *Karlovsky Mária*, az igazgatói munkaközösség vezetője, és *Szedlacsék Emília*, a polgármesteri hivatal munkatársa köszöntötte.

Bevezetőjében *Szedlacsék Emília* felhívta a szülőket figyelmét, hogy gyermekeiket ne mindenáron irányítsák az úgynevezett divatos szakmák felé, hanem olyan iskolát válasszanak, amely átjárható és több szakma megszerzésére is lehetőséget ad. *Karlovsky Mária* a jelentkezési lapok kitöltésének mikéntjéről, valamint a középiskolák felvételi követelményeinek figyelembe vételére hívta fel a szülőket figyelmét.

A köszöntőket követően, a megjelent intézmények — így a helyi és a százhalmibattai középfokú tanintézetek, a törökbalinti ELTE gyakorló gimnázium és szakközépiskola, valamint több budapesti kerületi szakközépiskolának — képviselői tartották meg bemutató-előadásukat, melyek igen kellemes, oldott hangulatban hangzóztak el. Már csak azért is, mivel a más települések iskoláit képviselő is nagyrészt érdeki illetőségűek voltak.

A képviselők — többen videoanyagot is bemutatnak — ismertették a felvételi követelményeket, az iskolában induló szakokat, az iskola nyújtotta lehetőségeket, sőt a szakmában történő elhelyezkedést, illetve a főiskolára vagy egyetemre való továbbtanulási lehetőségeket, esélyeket is. Kitértek arra is, hogy a szakmák fortélyainak elsajátítása mellett milyen fontos az idegen nyelvek elsajátításának kérdése, illetve a számítógéphasználat megismerése.

Öröm volt hallani, az előző évek tapasztalatainak ellenére, hogy a szakmunkásképző intézetek mindegyike a szakma gyakorlati elsajátítását, saját tanműhelyekben, illetve magánvállalkozóknál tudják megoldani, s nem a szülőknél kell gyakorlati képzési hely után kopogtatniuk.

Újdonság, hogy az iskolák a többszintű képzést is meg tudják oldani, tehát egy intézményben szakmunkásvizsgát, érettségit és akár technikus végzettséget is lehet szerezni. Az előadások végzettséggel lehetőséget nyújtott arra is, hogy a szülők egyéni tanácsadást is kaphattak a megjelent pedagógusoktól.

Sz. R. H.

Csillapodnak a kedélyek Szigethalmon

(Folytatás az 1. oldalról.)

A bíróság előtt nem bizonyosodtak be a vádak, a polgármestert felmentették. A lakosság egy része viszont csalódott, nem ilyen, vitákkal tűzdelt változást vártak.

A tüntetés napján vagy százán szorongtak a polgármesteri hivatal üléstermében. Ide szorultak be a havazás, a hideg miatt a résztvevők. Hosszasan sorolták, olykor egymás szavába vágva panaszait: másfél év telt el pereskedésekkel, amelyek az amúgy is szerény költségvetés kiadásait szaporították csupán.

Többen hangsúlyozták, nem állnak a polgármester pártján, de nekik úgy tűnik, Németh Gábor bármit akar, leszavazzák. Kis keresetű emberek élnek a faluban, akik csak olyan fejlesztésekhez tudnak hozzájárulni, amit még kifizethetnek. A gyermek szülők azt sérelmezték, hogy megvonták az óvodában az ötven százalékos gyermekékeztetési kedvezményt. Sokak szerint a szociális ellátás sem működik, a rászorulóknak nem kapnak segélyeket. Egy petíciót is megfogalmaztak a demonstráció szervezői, amelyben néhány kérdést tettek fel a képviselőknél: A gázberuházásból megmaradt pénzt miért tartják vissza? A vízközműveket miért nem adták még át? Miért nem bírál-

ták el a lakásépítési, -vásárlási kérelmeket, Miért nem fizették ki a tanszervásárlási segélyeket? A petícióban követelték a főállású alpolgármester — *Dunavölgyi Ferenc* — lemondását, azzal az indokkal, hogy a község költségvetésére ez túl nagy teher.

Mi akartuk!

Kézről kézre járt a teremben egy irat, ami a peres eljárásokra fordított összegek kimutatását tartalmazta. Közben többen megjegyezték, most jött el az idő, amikor csak tüntetéssel érhető el a helyzet megváltoztatása. Ha nem mondanak le a képviselők, úgy folytatják a demonstrációkat. A jövőben is igyekeznek nyomást gyakorolni az önkormányzat tagjaira, annak érdekében, hogy a parttalan, személyeskedő viták helyett végre lássanak munkához. A lakosság célja az, hogy működőképes legyen községük önkormányzata.

Németh Gábor polgármester elmondta, valószínűnek tartja, hogy a tüntetés szervezéséért őt teszik felelőssé. A tömeg közbeszólt: *Mi akartuk!* A polgármester szerint az az oka mindennek, hogy a képviselők nem akarnak vele együtt dolgozni. A viták már másfél éve folynak. A vízközművek működtetésével azt a céget érdemes megbízni, ame-

lyik a kivitelező volt. Egyes-vállalati formában, önkormányzati többségi részvények birtokában a jövőben beleszólhatnak a vízdíjak alakulásába is. Ez ügyben a népszavazás kiírása egyáltalán nem hiábavaló, döntsék el a lakók, szerintük melyik megoldás lenne kedvezőbb.

A hétfői tüntetés résztvevői lassan széledtek szét. A másnapi rendkívüli testületi ülésre azonban újra eljöttek. Kíváncsian várták: ezúttal is folytatódnak a viták, vagy végre érdemi döntések születnek?

Képviselők munkában

A kedélyek természetesen nem csillapodtak. De ez Szigethalmon, a testületi üléseken nem ritka jelenség. Már ez év tavaszán, *Skultéry Sándor*, *Jász-Nagykun-Szolnok*, *Pest és Nógrád* megye köztársasági megbízottja javaslatot tett a testület feloszlására. Az elmergesedett légkörben ugyanis megfeneklett a munka. Erre — a testület feloszlására — nem került sor, ám a helyzet nem sokat változott. Ezért is szervezték a lakók a tüntetést, hátha e lépésükkel elérnek valami kedvező változást.

Úgy látszott, ez hatott. A rendkívüli testületi ülésen a képviselők elbírálták a lakásépítési kérelmeket, megtár-

gyalták a szociális rendeleteket, a közelmúltban elkészült vízhálózat működtetésére népszavazás kiírásáról döntöttek.

Ezzel tehát a lakók által követelt néhány kérdés megoldódott.

A nyolcak nevében

Megkérdeztük a nyolc, lemondásra felszólított képviselő egyikét, *Fehér Istvánt*, mitől romlott meg ennyire a testületben a hangulat? Tervezi-e fellépését? Mint elmondta, nem párt- vagy más nézetkülönbségek miatt alakultak ki a viták. Arról van szó, hogy a polgármester kényszerdöntések elé állítja a testület tagjait, már mindent elintézt, megszervezett, nekik csak a beleegyezés marad. Ez pedig tarthatatlan. Fontolgtatja lemondását, nem a lakossági követelés, hanem éppen amiatt, mert nem lehet együttműködni *Németh Gábor* polgármesterrel.

A kialakult helyzet feloldását a jövő évi választások hozhatják meg. A tüntetők pedig nem jelentik az egész falut. Szigethalmon tízezren élnek, s csak százán nem értenek egyet az önkormányzat döntéseivel. A sok kényszerhelyzet göngyölődött tovább — a testületi megbeszéléseken, a vitákon — s elindult a lavina.

J. Szabó Irén

Rehabilitálták a Szent Rókus szemész-főorvosát, Vörösmarthy Dánielt

Nem volt hiábavaló a harc

Kettős ünnepet ült a közelmúltban a Debreceni Orvostudományi Egyetem: egyrészt október 23-án emlékeztek meg arról a 75 évvel ezelőtti napról, amikor *Zita királyné* és *IV. Károly király* felavatta az alma mater főépületét. Másrészt — az 1956-os forradalom és szabadságharc évfordulójához kapcsolódva — e napon kapott elégtételt az egyetem huszonegy hajdani oktatója és diákja, olyanok — köztük a Pest megyei *Szent Rókus Kórház* jelenlegi szemész-főorvosa, *Vörösmarthy Dániel* professzor úr —, akik a 37 évvel ezelőtti eseményekben való részvételük miatt szenvedtek üldözést, illetve akiket emiatt szakmai előmenetelükben ért hátrány. *Vörösmarthy* professzor úr elégedett: vallja, hogy visszatekintve életútján, nem volt hiába ez a harc.

— Hihetetlenül örülök annak, hogy egy olyan intézmény hallgatója, s munkatársa lehettem, amelyik — elsőként, sőt egyetlenként is az országban — vállalta a politikai okok miatt hátrányt szenvedett oktatóinak és diákjainak a rehabilitálását — mondta a professzor. — *Debrecen városa egyébként is példamutató az egész ország számára hazaszeretetről, az igazságért való kiállásáról.* Emlékezzünk csak arra, hogy itt, a civis városban kiálltatta *Kossuth Lajos* a független Magyarországot 1849-ben, s ugyanitt alakult meg a II. világháború után az első demokratikus magyar kormány. S ebbe a képbe méltán illeszkedik az orvostudományi egyetem, amelyik 37 év elteltével képes volt, példa nélkül ebben az országban, elégtételt nyújta-

ni egykori hallgatóinak, oktatóinak, azoknak, akik a legnehezebb időkben is ki merték mondani az igazat... Ma látom, hogy ezek a kiejtett szavak zömében nem is tartalmaztak politikai véleményyt. Általában csak a későbbiekben, azért, hogy valakit, egy nem kívánatos egyént hátráltassanak szakmai fejlődésében, kaptak a kiejtett gondolatok politikai tartalmat... Nehéz ma már visszaidézni azt is, mi történt egykoron az egyetemen. A következmények azonban olyan súlyosak voltak — számomra is —, hogy azokat gyakran visszaidézem: engem például az a soha nem pótolható hátrány ért, hogy nem kaptam az országban egyetemi tanszéket...

— A következetes igazságérzet, a haza iránti ne-

hez időkben is vallott és vállalt szeretet — vélem — mélyen, s időben is távol ered a professzor úr életében.

— Tízéves voltam, amikor a szeghalmi református gimnázium diákja lettem, majd a legfogékonyabb években, nyolc esztendőn át tanultam erkölcsöt, hallgattam hitelméletet, láthattam megannyi mindennapi, szemléletes példát a hazaszeretetre. Olyan alma mater volt ez a gimnázium, melyben megtanultunk keményen dolgozni s elfoglalni magunkat. *Szeghalmon* rend volt: ezt sugallták egykori tanáraink, nevelőink, akik közül azóta sokan betegek is lettek. *Micsoda megtisztelés egy diák számára, ha idővel egykori tisztelt tanárait operálhatja!* Nekem ez megadatott, mint ahogyan ahhoz is mindent megkaptam *Szeghalmon*, hogy egyetemre mehessenek...

— Rögtön a szemészetet választotta?

— Már Debrecenbe jártam, amikor kiválasztottam ezt a szakágat. Kiváló tanárim voltak az intézményben: Magyarország két legjelentősebb szaktekintélye, *Kertesi Aladár* és *Sánta Kálmán* tanítottak. A tőlük kapott tudás segített ahhoz, hogy már 32 évesen *Berlinben* vezethettem az ottani egyetemi tanszéket... Hat esztendeig

éltem kint, s afféle szakmai kapocs voltam a keleti és a nyugati német szemorvoskolégák között. Am soha egyetlen percig sem akartam kint maradni! Hiába hívtak, legyenek *NDK-s* állampolgár, inkább Magyarországot választottam. Am az előbb említett politikai bűnbakkeresés időszakában Debrecenbe már nem térhettem vissza. Sőt, hiába pályáztam meg minden elképzelhető szakmai lehetőségem — akkor mint a II. számú szemészeti klinika munkatársa —, egyetlen lépést sem tudtam előrelépni a ranglétrán. Pedig álszerűség nélkül mondom: olyan szakmai múlt állt már akkor mögöttem, hogy méltán megérdemeltem volna a kiemelését. *Németországban például az én műtéttankönyvem szolgált kötelező szakvizsga alapanyagául...*

— Mennyire vetette vissza ez a politikai okból ért hátrány a professzor urat a szakmai fejlődésében?

— Ami a szakmai munkámat illeti, azt megannyi akadályoztatás, külső sérelem ellenére is töretlenül folytattam. Elég csak annyit említenek, hogy mintegy 12 évig állt elbírálatlanul a *nagydoktori értekezésem...* Az azonban vigasztal, hogy azokat a kollégákat, akiket ellenemre kineveztek az általam meg-

pályázot szakmai helyekre, azóta mind leváltották... Nem magamat sajnálom, sajnálatom. Am úgy érzem, hogy az egész magyar szemészet ügye szenvedett hátrányt azzal, hogy személyemet, s az évek alatt megszerzett szakmai elméleti és gyakorlati tudást figyelmen kívül hagyták! Három könyvem volt már akkor, s számtalan publikációm is megjelent addigra. Különösen a modern hályogsebészet és a lencsebeültetés terén szereztem sok értékesíthető ismeretet.

— Ezeknek a szakterületeknek mintegy műhelye is lett a Rókus kórház.

— Felsorolni sem tudom, mi mindent köszönhetek a kórháznak s a megyének. Az itt eltöltött csaknem két évtized alatt olyan szakmai lehetőségeket kaptam az említett vezetőktől, melyeket nemcsak a hazai műtéti gyakorlatban, de a magyar szemészetnek a nemzetközi fórumokon való ismertetésében is első osztályúan fel tudtam használni. Nem véletlen az sem, hogy mára számtalan európai és világtársaságnak vagyok a tiszteletbeli, az alapító, illetve az elnökségi tagja. Továbbmegyek: nagyon sokat köszönhetek ennek a munkahelynek abban is, hogy az 1961-ben kidolgozott orvosi módszerem, melynek lényege, hogy minden olyan szemészeti beavatkozásnál, ahol a szemgolyót kell megnyitnunk, a kockázati tényezőket nullára sikerült lecsök-

kentenünk, mára országosan, sőt nemzetközileg is elfogadott gyakorlattá vált.

— Akkor ön elégedett ember?

— Most már igen. Sokáig azt hittem, hiába dolgozom, s nem lesz eredménye a harcomnak. De mára bizonyosodott, hogy van értelme a hazaszeretetek, mert akik mertek és tudtak itthon maradni, azok is elismerést érhetnek el, sőt nemcsak hazánkban, de az egész világon. Gyakran tapasztaltam korábban is, hogy nemzetközi fórumokon mennyire értékelik a szókimondásomat, a politikai őszinteségemet, a hazaszeretetemet, az igazsághoz való következetes ragaszkodásomat. *Nem volt hiába a harc, melyet szakmai és emberi tekintetben folytatam!* *Bebizonyosodott, hogy az igazság hosszú távon győzedelmeskedik.*

Örülök annak is, hogy a rendszerváltás utáni első elismerésemet éppen a megyétől kaptam. (*Szent István napja alkalmából a megyeházán adták át Vörösmarthy professzor úrnak a tudományos díjat — szerk.*) Ez az elismerés is annak hangoztatására jogosít fel, hogy a következetesen becsületes magatartású embereknek tudniuk kell emelt fővel járni. Magamra nézve érzem elsősorban igazolással, hogy érdemes volt úgy élni, ahogy éltem, s hangsúlyozottan is öröm tölt el annak tudatában, hogy ma már más mércével mérnek hazánkban.

Mallár Éva